

INTRODUCERE

*Evoluția istorică concomitentă a **artelor plastice și a muzicii** a făcut ca ele să aibă multe asemănări, pictorul italian Leonardo da Vinci afirmând că muzica și pictura sunt surori. Din cele mai vechi timpuri, muzica a constituit subiectul multor opere de artă plastică. Ambele arte folosesc numeroși termeni generali comuni: compoziție, formă, stil, culoare, ritm etc. Astfel, compoziție muzicală – totalitatea elementelor ce alcătuiesc o lucrare muzicală; compoziție picturală – felul în care sunt dispuse elementele imaginii într-un tablou.*

- *Muzica are capacitatea de a face să învie în conștiința noastră cele mai diverse reprezentări vizuale ale unor personalități, evenimente, fapte, fenomene naturale etc.*
- *Lucrările de artă plastică, asociindu-se cu muzica, creează posibilități pentru o mai bună înțelegere a mesajului și conținutului emoțional al operelor.*

Corneliu Baba -George Enescu

Johannes Vermeer- Fată cântând la chitară

UNITATEA 1- Manifestările expresive ale naturii

CONȚINUTURI:

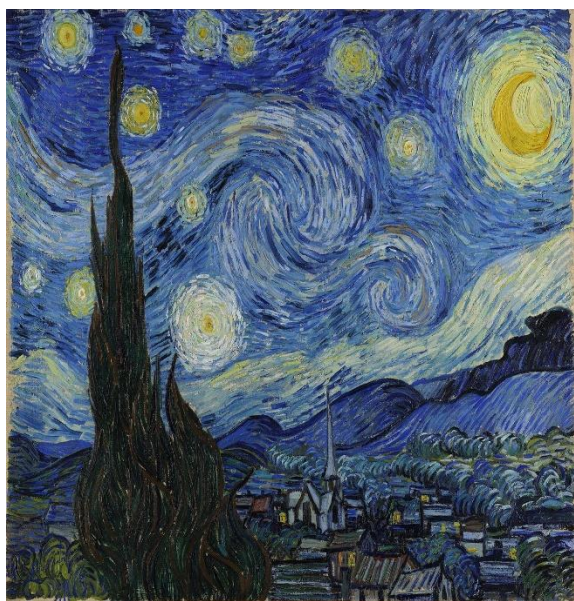
- + *Natura statică*
- + *Natura în mișcare*
- + *Peisaj*
- + *Sunete-zgomote*
- + *Evaluare*

„Tabloul unui pictor va fi departe de perfecțiune, dacă acesta se va inspira din tablourile altora; însă dacă va studia și va desena obiectele din natură, atunci va realiza o creație reușită”. (Leonardo da Vinci)

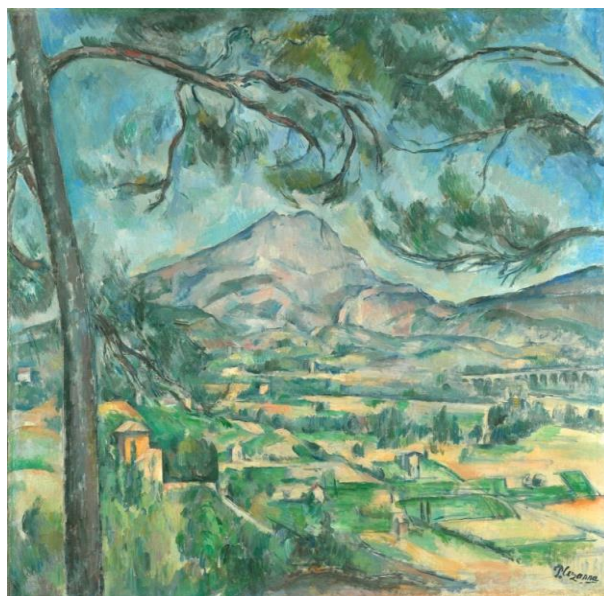
Din cele mai vechi timpuri, în diferite perioade istorice natura a constituit o sursă de inspirație atât pentru plasticieni în crearea operelor de artă plastică, cât și pentru muzicieni în crearea lucrărilor muzicale.

Pentru a cunoaște lumea înconjurătoare, artistul plastic pornește de la studierea naturii, a obiectelor ce-l înconjoară. Folosind schițele, studiile după natură, artistul interpretează natura în mod personal, creator și original. Studiul naturii, precum și imaginea creată conștient, sunt foarte importante în artă.

Inspirați de frumusețea naturii, marii artiști plastici au știut în toate timpurile să imbine, să transforme structurile din natură în structuri artistico-plastice. În realizarea lucrărilor plastice, stilul și maniera interpretării sunt generate de individualitatea fiecăruia, de materialul ales și de curentul artistic ce îl reprezintă.

Van Gogh-Noapte înstelată

Cezanne Muntele Sainte-Victoire cu un pin mare

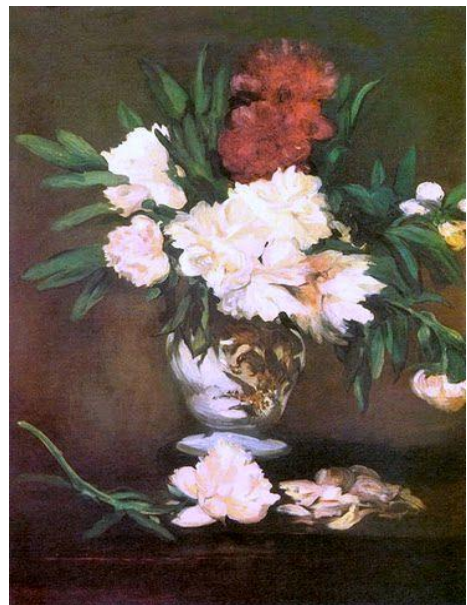

NATURA STATICĂ

- ❖ Natura statică este un gen al compoziției plastice (pictură, grafică, tehnică mixtă, colaj) în care elementele compoziționale sunt obiecte neînsuflețite aranjate expresiv pe un suport orizontal (masă, podium).
- ❖ Obiectele specifice naturii statice apar din cele mai vechi timpuri în opere ale artei universale, dar natura statică începe să se formeze ca gen în secolul al XVI-lea. Ea se definește și se dezvoltă deplin în secolul al XVII-lea.
- ❖ Începând cu postimpresioniștii, artiștii își exprimă prin natura statică noile viziuni asupra realității. În secolul al XX-lea, acest gen este folosit în cele mai diverse variante stilistice.

Theodor Aman
Natură statică cu liliac și cutie cu bijuterii

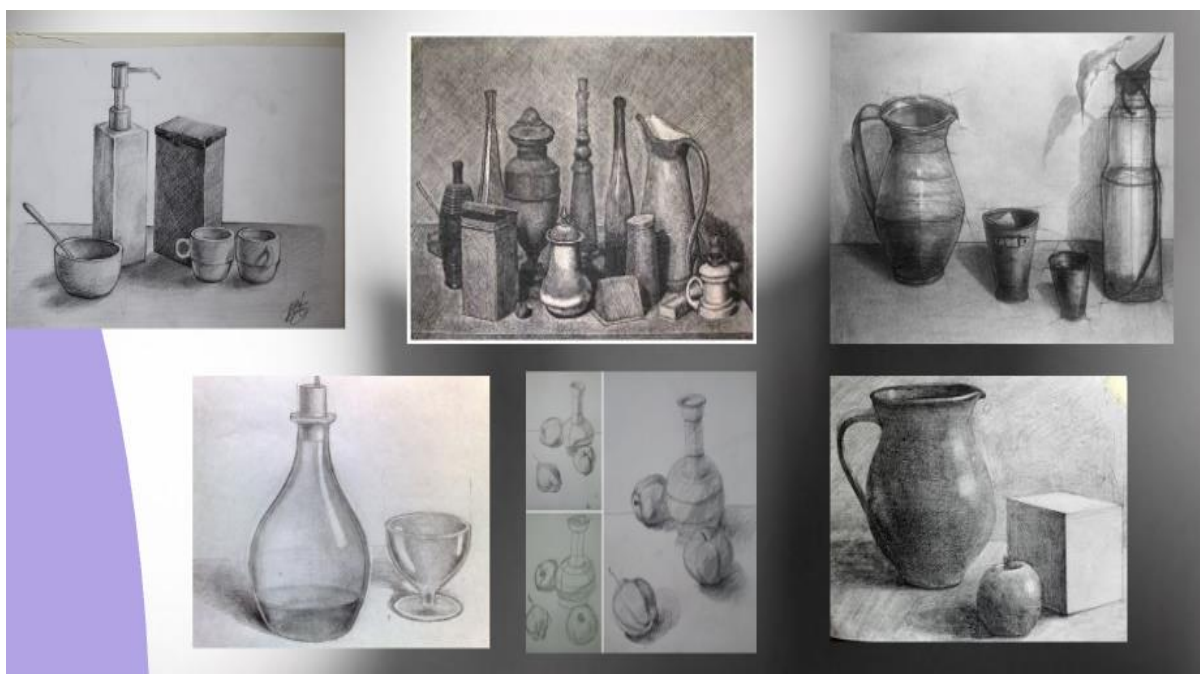
Edouard Manet
Bujori în vază

ETAPELE STUDIULUI DUPĂ NATURĂ

- **Fixarea suportului de lucru, pe orizontală sau verticală.** Dacă înălțimea totală a obiectelor este mai mare decât lățimea lor totală atunci se pune suportul pe verticală, dacă este invers se pune pe orizontală.
- **Punerea în pagină** -constă în trasarea perpendicularelor, încadrarea obiectelor corecte în pagină
- **Măsurarea obiectelor**- obiectele se măsoară făcându-se un raport între ele.
- **Construcția** - se face în funcție de înălțimea și poziția obiectelor.
- **Valorația** - cu ajutorul umbrei și a luminii pusă corect după analiza vizuală se obține volumul obiectelor.
- **Hașura**
- **Culoarea**- este indicat ca studiul de culoare să dea o notă de spontanitate și de prospețime unei naturi statice.

NATURA STATICĂ ÎN CREION

NATURA STATICĂ ÎN CULOARE

Natura statică - Episodul 1 - Introducere și paginație
<https://www.youtube.com/watch?v=nB4i7AZxYUg>

Frumusețea picturilor cu natură statică stă în faptul ca poți transforma obiecte simple în opere de arta.

Sfaturi pentru a picta natură statică

- *Compune o natură statică cu un număr impar de elemente*
- *Așează elemente într-un mod armonios*
- *Iluminează scena dintr-o parte*
- *Stabilește proporțiile corecte de la bun început*
- *Alege un fundal simplu*
- *Folosește o cromatică echilibrată*
- *Pictează pe rând câte un element*

În *Natura statică cu mere și portocale* - 1895-1900, naturile statice cu fructe revin ca un leitmotiv în creația lui **Paul Cézanne**. Lângă obiectele neînsuflețite, Cézanne plasează fructele grădinii. Perele și merele corespund cel mai bine scopului, datorită faptului că durează. Artistul lucrează foarte încet, de aceea nu poate picta obiecte care se strică repede.

Vincent van Gogh - Floarea-soarelui - 1888 Numele lui van Gogh a devenit pentru totdeauna asociat cu cel al florii soarelui. Această pictură face parte din seria de tablouri reprezentând floarea soarelui, creată de Vincent în august și septembrie 1888. Inițial, artistul le-a creat în ideea de a-și decora studioul din Casa Galbenă din Arles. Mai târziu însă a decis ca rolul lor să fie acela de a decora camera de musafiri pregătită pentru Paul Gauguin.

ACTIVITATE PRACTICĂ

Grupează 3-4 rechizite școlare, formînd o natură statică, apoi realizează o lucrare artistică

Platforma educationala

<https://artsandculture.google.com>

Etape -bazele desenului

<https://www.youtube.com/watch?v=d4db4cO7O7g>

Link- lucrări de artă

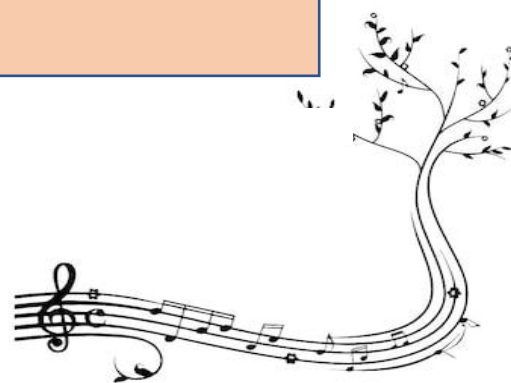
<https://smarthistory.org/tag/photography/>

Link-lucrări de artă tematice

<https://www.wikiart.org/en/paintings-by-genre>

Tutorial Perspectiva pas cu pas

<https://www.youtube.com/watch?v=wFSNjbZ8TR4>

NATURA ÎN MIȘCARE

„Natura nu trebuie s-o imiți, nici să o copiezi, trebuie să lucrezi în felul ei... Cum se poate lucra în felul ei? Să știi să observi, asta-i cheia... Natura îți dă povețe, când te pricepi să observi.

Noi, artiștii, privim cu ochiul, dar lucrăm cu sufletul“

Ștefan Luchian

„Tabloul trebuie să fie o creație, nu o imitație“

Paul Gauguin

„Natura nu e decor, ci dimensiunea interioară a sufletului“

Vincent van Gogh

Natura, prin diversele ei aspecte estetice, servește drept sursă de inspirație pentru artiștii plastici, muzicieni, poeți, scriitori. Oamenii de artă creează „frumosul” observând atent natura, transformând-o apoi în operă de artă.

Gustave Courbet - *Furtuna pe mare* - 1869. Courbet este considerat un reprezentant emblematic al mișcării realiste și în același timp un rebel înăscut care a respins tot ceea ce ținea de tradiție. Pentru Courbet, realismul nu ținea de perfectiunea liniilor sau formei, ci de libertatea folosirii vopselei, sugerând observarea directă de a iregularităților în natură.

Caspar David Friedrich- Marea de gheață

PEISAJUL

Peisajul este un gen al picturii sau graficii care are drept subiect reprezentarea unei priveliști din natură. Ca gen independent, peisajul se impune în secolele XVI–XVII. Până atunci el era utilizat în tablouri doar în calitate de fundal. Peisajul poate fi executat în diferite tehnici, utilizându-se diverse materiale: ulei, acuarelă, guașe, cărbune, creion.

Totuși, cel puțin în cazul pictorilor impresionisti și chiar în cel al „academiștilor” dintr-o epocă sau alta, primăvara ocupă locul primordial. Pentru impresionisti ea este prilej special de analiză a luminii, de studiu optic și totodată proiecție imaginară. În perioade diferite, Claude Monet pictează la Giverny, o serie lungă de peisaje de primăvară.

Claude Monet - Primăvară la Giverny

Cu sau fără legătură cu ciclul agrarian al anotimpurilor, temă devenită universală, vara se răsfrânge în istoria picturii într-o varietate de imagini și interpretări, de la peisaj la alegorie, de la visare la capriciu. Cei vechi imaginau peisajul ca accesoriu al acțiunii umane, pictând rareori doar imagini ale naturii surprinse în diferite ipostaze. O emancipare a peisajului, contemplarea propriu-zisă a naturii, fără alte conotații, descoperirea plăcerii de a picta în aer liber, sesizând mișcările secrete ale vegetației și jocul de lumină se produc odată cu pictorii Școlii de la Barbizon.

Camille Corot (1796-1875) - Podul de la Narni

Toamna este cel mai strălucitor și frumos anotimp al anului. De frumusețea ei, dintotdeauna, au fost fascinați pictorii, iar despre splendoarea ei au scris poezii. Toamna nu înseamnă doar ploaie neîncetată și frig, ci și un amalgam de culori intense, umbrele colorate și seri calde în sânul familiei.

Richard Macneil (1958-) – Toamna

Thomas Kinkade (1958-2012- Singurataea

Leonid Afremov(1955--) Culori intense

Charles White(1918- 1979)Natura feerică

Eugene Lushpin(1966--) Peisaj fabulos

Iarna i-a inspirat dintotdeauna pe pictori. Printre artiștii celebri care au încercat să o immortalizeze se numără Avercamp, Bruegel, Boucher, Friedrich, Hiroshige, Rousseau, Turner, Munch. François Boucher (1703 -1770), reprezentant al stilului rococo, portretist remarcabil, renumit pentru picturile sale idilice și senzuale.

François Boucher (1703-1770)- Iarna

Nicolae Grigorescu (1838-1907), aduce un suflu nou în pictura românească. Ca peisagist Grigorescu nu urmărește specificul etnografic ci sugestiile plastice. Peisajul realizat de acesta are o tentă lirică înfățișând seninătatea verilor toride de pe meleagurile românești luminate puternic, determinând un univers ireal. Importanța luminii în peisajele grigoresciene este deosebită subordonând componența limbajului plastic și anume forma, culoarea și spațiul.

„Peisaj de primavara” de Nicolae Grigorescu reprezintă o lucrare etalon pentru istoria picturii românești moderne. Aceasta reprezintă totodată una dintre lucrările prin care Grigorescu impunea genul peisajului în mediul artistic autohton, punând astfel bazele picturii românești moderne.

Nicolae Grigorescu (1838-1907)- Peisaj de primăvară

Alexandru Ciucurencu a fost unul dintre cei mai importanți artiști plastici ai secolului al XIX-lea. Fiind un pictor al Dobrogei, Alexandru Ciucurencu a apelat în realizarea tablourilor la o gamă largă de culori, dar și la redarea luminii specifice spațiului în care s-a născut și a creat.

*Al. Ciucurencu (1903-1977)
Peisaj de primăvară*

*Al. Ciucurencu (1903-1977)
Peisaj de iarnă cu case*

Peisajul

<https://www.youtube.com/watch?v=IEhHZ0zpx3o>

Aplicație practică

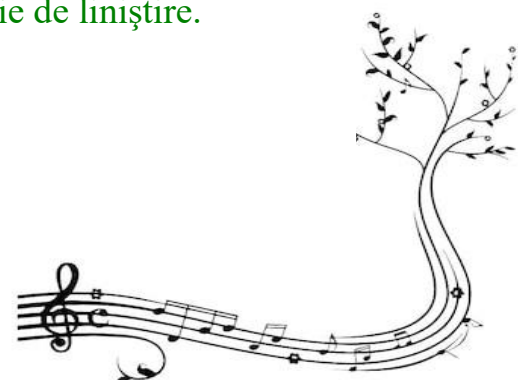
Imaginați-vă că sunteți la o plimbare și vă întâlniți cu sunetul și zgomotul. Ce i-ați întreba? Scrieți răspunsurile sub forma a doua coloane.

Tot ce există este vibrație; vibrează corpurile, oamenii, sunetele, oamenii sau animalele. În toate religiile existente ideea primordială este că universul s-a creat prin vibrație. Și doar ascultând cantecele minunate ale naturii, sufletul și inima se umplu de vibrații binefăcătoare ce rezonează cu energia cosmică.

ȘTIAȚI CĂ?

- ✚ Sunetele planetei și universului sunt cele produse de lumină, de radiațiile cosmice, și de alte forme de radiații și unde care sunt captate de telescoape moderne?
- ✚ Pe baza acestora, specialiști astronomi le interpretează și le transformă în sunete destinate percepției auditive umane?
- ✚ Transformate în sunete aceste semnale produc modele ritmice, cum ar fi: bătăi, ticăituri, șuiere, pârâituri, bâzâit, uneori pocnete, sunt sunetele vântului solar, al fluxurilor cosmice și al sistemelor stelare?
- ✚ Modificările de frecvență și acumulările de energie transmise de exploziile solare au un efect marcant asupra vieții pământene, asupra noastră fie că vrem sau nu, fie că sesizăm sau nu?

Paradoxal pentru unii, zgomotul apei, fie el susur de izvor, valuri, căderi ritmice în cascade sau stropi, departe de a agita prin mișcarea lor, împinge spre meditație și relaxare. Explicația științifică este aceea de a fi un sunet de joasă frecvență, perceput de urechea umană ca liniștitor și extrem de plăcut. La fel, contemplarea acestor sunete, transpunerea imaginii peste sunet, privitul cântecului păsărilor, al zgomotului produs de bătaia vântului prin frunzele copacilor, al pașilor ritmici în timpul unei plimbări, ascultarea bătăilor propriei inimi, acționează asupra mentalului provocând acea nevoie de liniștire.

Frumusețea naturii și momentele ei, imagini ale anotimpurilor în schimbare, foșnet de frunze, voci de pasărele, stropirea de valuri, murmurul unui pârâu, furtuni - toate acestea pot fi transmise și în muzică. Fenomenele naturale, schițele muzicale de floră și faună apar în lucrări instrumentale și vocale și, uneori, chiar și sub forma ciclurilor programelor. Astfel, zgomotele din natură pot fi redată magistral sub forma sunetelor muzicale.

Printre lucrările muzicale, în care zgomotele și sunetele naturii sunt mijloace „armonice” fantezia zoologică „*Carnavalul animalelor*” a lui **Camille Saint-Saens** se deosebește prin caracterul comic evidențiat de numeroase aluzii muzicale. Singurul număr al ciclului, publicat și interpretat public pe parcursul vieții lui Saint-Saens, este faimosul „Swan”, care în 1907 a devenit o capodoperă de balet realizată de marele Anna Pavlova.

Reprezentare auditiv-vizuală- „Carnavalul Animalelor”- S. Saint-Saens

<https://www.youtube.com/watch?v=1L993HNAa8M>

Muzicograma -Acvariul- C. Saint Saens

<https://www.youtube.com/watch?v=Y38d8MJUvq8>

Vizionare- „Swan”- Anna Pavlova

https://www.youtube.com/watch?v=POZkxam_Sn4

Antonio Vivaldi își transmite muzica prin fulger, sunetul ploii, foșnetul frunzelor, trilul de păsări, lătratul câinelui, vuietul vântului și chiar tăcerea nopții de toamnă în lucrarea „*Anotimpurile*”

Tutorial reprezentare auditiv- vizuală- „Anotimpurile” -Vivaldi

<https://www.youtube.com/watch?v=3Csov5MShyA>

https://www.youtube.com/watch?v=NnURkV1Ou_w

Oratoriul monumental „*Anotimpurile*” a compozitorului **Joseph Haydn** a fost un rezultat deosebit al operei de creație a compozitorului și a devenit o adevărată capodoperă a clasicismului în muzică.

Haydn, folosește pe scară largă capacitățile diferitelor instrumente pentru a transmite sunetele naturii.

La **E. Grieg**, în lucrarea muzicală „*Dimineața*” imitația cornului ciobănesc este preluată de instrumente cu coarde, apoi de întreaga orchestră: soarele se ridică peste fiordurile dure, iar murmurul unui pârâu și cântatul de păsări se aud clar în muzică.

Zorii lui **M. P. Mussorgsky** din „*În jos pe râul Moscova*” încep de asemenea cu melodia păstorului, sunetul de clopote intersectează în sunetul orchestral în creștere, iar soarele se ridică deasupra râului, acoperind apa cu valuri de aur.

Edward Grieg- *Dimineața*

<https://www.youtube.com/watch?v=gSHueEbqlZQ>

RESURSE DIGITALE

Sunetul mediului înconjurător

https://www.youtube.com/watch?v=x_oVbkzXJts

Sunetul muzical/zgomot

<https://www.youtube.com/watch?v=JRQpuSriD9Y&t=130s>

Partitura animată

<https://www.youtube.com/watch?v=CHbmS2boS-g&t=1s>

BIBLIOGRAFIE

Assunto, R. - *Peisajul și estetica*, Meridiane, vol. I, București, 1986.

Biberi, I.- *Pieter Bruegel cel Bătrân*, Meridiane, București, 1967.

Chiș, Lavinia Maria - *Tainele muzicii-Auxiliar didactic pentru clasa VII*, 2021

Drăguț Vasile- *Pictura Românească în imagini*, București: Editura Meridiane, 1970.

Faure, E. - *Istoria artei*, Ed. Meridiane, București, 1970.

Frunzetti, I.- *Arta românească în secolul XIX*, , Editura Meridiane, 1991.

Genaille, R.- *Enciclopedia picturii flamande și olandeze*, Meridiane, București, 1975.

Hofmann, W.- *Fundamentele artei moderne*, Vol II, Ed. Meridiane, București, 1977.

Manea, A. – *Toamnă în pictura unui suflet*, Ed. Wordpress, București, 2013.

Plietzsch, E.- *Pictori olandezi și flamanzi din secolul XVII*, Meridiane, Bucuresti,1978.

Roth, P. – *Dincolo de curcubeu e lumea*, Ed. Wordpress, București, 2014

Roth, P.- *Iarna în pictura universală*, Ed. Wordpress.com, București, 2009

Toma, L.- *Peisajul în pictură*, Chișinău, Epigraf, 2002.

Ursachi R. - *Evoluția peisajului în pictura europeană*, Epigraf, Chișinău 2008.

Manual educație plastică- clasa a VII-a, Ed. Știința, Chișinău, 2016

Manual educație plastică- clasa a V-a, Ed. Ars Libri, Argeș, 2017

Manual educație plastică- clasa a V-a, Ed. Litera Internațional, Chișinău, 2016

Manual educație plastică -clasa a VI-a, Ed.Ars Libri, 2019

Manual educație muzicala-clasa a VII-a, Ed. Art Klett, București, 2019

<https://prezi.com/p/vxeemjchvusi/natura-statica/>

<https://ro.weblogographic.com/difference-between-sound>
<https://ro.perish.info/1516-musical-works-on-nature-a-selection-of-good-music-wi.html>
https://ro.wikipedia.org/wiki/Natur%C4%83_static%C4%83
<http://www.picturicelebree.ro/index.php>
<https://prezi.com/p/vxeemjchvusi/natura-statica/>
Natura statică - Episodul 1 - Introducere și paginație
<https://www.youtube.com/watch?v=nB4i7AZxYUg>
Sunetul mediului înconjurător
https://www.youtube.com/watch?v=x_oVbkzXJts
Sunetul muzical/zgomot
<https://www.youtube.com/watch?v=JRQpuSriD9Y&t=130s>
Partitura animată
<https://www.youtube.com/watch?v=CHbmS2boS-g&t=1s>
Reprezentare auditiv-vizuală- „Carnavalul Animalelor”- S. Saint-Saens
<https://www.youtube.com/watch?v=1L993HNAa8M>
Muzicograma -Acvariul- C. Saint Saens
<https://www.youtube.com/watch?v=Y38d8MJUvq8>
Platforma educatională
<https://artsandculture.google.com>
Etape -bazele desenului
<https://www.youtube.com/watch?v=d4db4cO7O7g>
Link- lucrări de artă
<https://smarthistory.org/tag/photography/>
Link-lucrări de artă tematice
<https://www.wikiart.org/en/paintings-by-genre>
Tutorial Perspectiva pas cu pas
<https://www.youtube.com/watch?v=wFSNjbZ8TR4>

